

 Viden om Film
Filmdatabasen

Person

EN | DA

BODIL IPSEN

(1889 - 1964)

Skuespillerinde, instruktør. Født 30/8 1889, død 26/11 1964 - 75 år gammel. Gift 1° i 1910 med skuespiller Jacob Texière (1879-1944) - ægteskabet opløst i 1910, 2° i 1914 med ingeniør Helmuth Heinrich Otto Moltke (1882-1930) - ægteskabet opløst i 1917, 3° i 1919 med skuespiller Emanuel Gregers (1881-1957) - ægteskabet opløst, 4° i 1932 med redaktør Einar Black (1899-1949).

Uddannet på Det kgl. Teaters elevskole med debut på teatret i 1909. Om nogen har Bodil Ipsen haft en helt enestående betydning for dansk scenekunst i første halvdel af det 20. årh. og i Dansk biografisk leksikon (3. udg., 1981) beskrives hun på følgende måde: "Hun spænder videre end nogen af sine samtidige, fra det klassiske repertoire som hun fornyede i en række berømte roller, til sin samtids dramatik hvor hun illuminerede internationalt primadonnarepertoire med sin uimodståelige charme og bar danske værker af bl.a. Kaj Munk, Kjeld Abell og Leck Fischer".

Gennem sin karriere, som strakte sig fra 1909 til 1960, spillede hun næsten 200 roller på teatret, 140 roller i radioen, 13 filmroller samt tre på tv. Herudover instruerede hun teater og film.

Uddrag fra Morten Piils "Danske filmskuespillere" (Gyldendal, 2003):

Vor teaterdronning og primadonna par excellence gennem et halvt århundrede havde en sund appetit på det folkelige. Det kom hende til gavn i en filmkarriere, der i lyset af hendes myteomspundne teatergenialitet ikke syner af voldsomt meget, men dog langt fra er så middelmådig som hendes jævnbyrdige og mangeårige teater-samspiller Poul Reumerts filmindsats.

Bodil Ipsens arbejde som instruktør er væsentligere end hendes skuespillerpræstationer i et medie, hun allerede stiftede bekendtskab med i stumfilmstiden, hvor hun fra 1913 og frem spillede fem roller, blandt andet en rost hovedrolle i sin daværende instruktør-ægte mand Emanuel Gregers' "Lavinen" (1920).

Tonefilmdebuten kom med en større birolle i den første århusianske talefilm "Paustians Uhr" (1932), hvor hun i et 1800-talsdrama spiller Store Marie, kvinden, der føder et uægte barn. Filmen, der iøvrigt ikke er bevaret, slog hverken an hos publikum eller kritikerne.

Meget bedre går det ikke med Paul Fejos' melodrama "Det gyldne Smil" (1935), selv om Kaj Munk denne gang skrev en hovedrolle direkte til hende: divaen, der reddes ud af det glitrende gøgls fangarme af en døende lille pige. En forløren sag.

Først med "Bolettes Brudfærd" (1938) får man en anelse om Bodil Ipsens sande format, ganske vist i folkekomediens klædebon. Hun har autoritet og gennemslagskraft som landbyens rappenskralde og gammeljomfru Bolette, der er det lokale sogneråds hovedpine og derfor planlægges bortgiftet og uskadeliggjort. Med humøroverskud og stedvis skærebrennderskarphed spiller hun den skrappe dame, hvis kvindelige sødme dog ikke ligger dybere begravet end at Peter Malbergs Morten Putkræmmer formår at få den frem i lyset: hendes samspil med Malberg er inspireret, og deres svingom har smittende livsglæde. Samtidig tolker hun inderligt følelsesfuldt og enkelt Kai Normann Andersens vemodige "Der var engang".

Hun er lige så djærv og slagfærdig som Grevinde Danner i Emanuel Gregers' vellykkede folkekomedie "Sørensen og Rasmussen" (1940), hvor hun både overbeviser om kærligheden til sin "Fritz" - Kong Frederik 7. - og om sit format til at tale den snobbende adel midt imod. Hun smælder nidvisen om sig selv ud med dobbeltbundet brod mod sine fjender, men viser senere på aftenen, overladt til sig selv, sin træthed og melankoli. I sådanne kontraster anerkender man den spændvidde, der fik samtidige til at kalde Bodil Ipsen en skuespiller af verdensformat.

Hendes godtgørende sagfører i Benjamin Christensens og Leck Fischers "Gå med mig hjem" (1941) har igen både styrke og varme, men viser lidt vaklen i den naturalistiske spillestil: præget af Stor Dame stiller sig i vejen for troværdigheden i en figur, der postuleres at leve for andre.

Teatermanerer - f. eks. en 'naturlig' perlelatter - skæmmer i endnu højere grad hendes melodrama-figur i "Forellen" (1942), hvor hun går tiggergang hos gamle flammer for at redde sin mand i en bedragerisag.

Efter en 15-årig filmpause dukker hun op i en birolle mod slutningen af Annelise Hovmands drama om en bortløben 8-årig pige, "Ingen tid til kærtegn" (1957). Hun er Damen i Rullestol, bærende på en tragisk hemmelighed - og i glimt hypnotiserende intens, ja rent ud sublim. Nogle få gysende sekunder sekunder fornemmes tryllekraften hos en stor tragedienne, som dansk film kun turde nærme sig på skræmte listefødder.

Derimod viser hun som bedstemor Gunhild i Erik Ballings "Tro, håb og kærlighed" (1960) ikke stort mere end kompetent myndighed.

Hun instruerede 10 spillefilm, deraf fem i samarbejde med Lau Lauritzen. Hendes største indsats ligger under Besættelsen, hvor hun med noir-prægede dramaer som "Afsporet", "Drama paa Slottet", "Mordets Melodi" og "Besættelse" gennemspiller et onskabs- og demoraliseringstema, der virker som en afspejling af krigsårene. Også komedien beherskede hun med den elegant fortalte "En Herre i Kjole og Hvidt" (1942).

I 1944 fik hun bevilling til at drive Nørrebro-biografen Odeon, der specialiserede sig i B-film - et repertoire, hun blev stærkt kritiseret for at opretholde. Da Odeon nedbrændte i 1958, overførtes hendes bevilling til Nygade-teatret, som hun drev til sin død. [Uddrag fra "Danske filmskuespillere" slut]

Litteratur: Svend Kragh-Jacobsen (red.): Bodil Ipsen 1889 - 1909 - 1959 (1959). Sv. Erichsen: Bodil Ipsen - en mindebog (1965).

Filmografi

Musik

Titel	År	Funktion	Kategori
Fru Carrars geværer	1961	Medvirkende	Tv-film
Tro, håb og trolddom	1960	Gunhild	DK/Spillefilm
Når mørket sænker sig	1958	Medvirkende	Tv-film
Ingen tid til kærtegn	1957	En kvinde i rullestol	DK/Spillefilm
De 23 dage	1956	Medvirkende	Tv-film
De 22 år	1956	Medvirkende	Tv-film
De rider mod havet	1955	Medvirkende	Tv-film
De rider mod havet	1954	Medvirkende	Tv-film
Det sande ansigt	1951	Instruktion	DK/Spillefilm
Café Paradis	1950	Instruktion	DK/Spillefilm
Støt står den danske sømand	1948	Instruktion	DK/Spillefilm
De røde Enge	1945	Instruktion	DK/Spillefilm
Mordets melodi	1944	Instruktion	DK/Spillefilm
Besættelse	1944	Instruktion	DK/Spillefilm
Drama paa Slottet	1943	Instruktion	DK/Spillefilm
En Herre i Kjole og Hvidt	1942	Instruktion	DK/Spillefilm
Forellen	1942	Clara, Carl Møllers kone	DK/Spillefilm
Afsporet	1942	Instruktion	DK/Spillefilm
Gaa med mig hjem	1941	Helene Hanøe, landsretssagfører	DK/Spillefilm
Sørensen og Rasmussen	1940	Grevinden	DK/Spillefilm
Bolettes Brudfærd	1938	Bolette Jensen, sypige	DK/Spillefilm
Det gyldne Smil	1935	Elsa Bruun	DK/Spillefilm
Paustians Uhr	1932	Store Marie	DK/Spillefilm
Madsalune	1923	Kejserinde Katharina den Anden	DK/Spillefilm
Frie Fugle	1922	Naomi, kaptajnens kone	DK/Spillefilm
Lavinen	1920	Maria, Pouls hustru	DK/Spillefilm
Et Syndens Barn	1913	Medvirkende	DK/Spillefilm
Scenens Børn	1913	Leonie, Walters hustru	DK/Spillefilm

